Ümumi məlumat	**Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı**	LİNG 426 Struktural dilçilik, 4 kredit, 8 AKTS
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar
	Proqram (bakalavr, magistr)	Magistratura
	Tədris semestri	2021/2022-ci tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	F.e.f.d. Qurbanlı İlahə
	E-mail:	*gurbanovailahe@.com*
	Telefon:	(+99455) 202 43 00
	Mühazirə otağı/Cədvəl	101old, 301N
	Məsləhət saatları	Bazar ertəsi, saat 10.00-12.00
Prerekvizitlər		
Tədris dili	**Azərbaycan dili**	
Fənninnövü (məcburi, seçmə)	**Məcburi**	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	**Dərsliklər:** F. Veysəlli. Struktur Dilçiliyin əsasları.I Bakı, Mütərcim, 2008 F. Veysəlli. Struktur Dilçiliyin əsasları. II, Bakı, Mütərcim, 2008 A. Ağamusa Ağası oğlu. Ümumi dilçilik: Bakı,Şərq-Qərb, 2006. A Qurbanov Ümumi dilçilik Bakı, 2003 A.Babayev Dilçiliyə giriş Bakı, 2006 Ə.Rəcəbov Dilçilik tarixi Bakı, 1998 **Əlavə ədəbiyyat:** • İ.A Boduen de Kurtene.Ümumi dilçilik üzrə əsərləri,Bakı,2014 • Максим Руссо. Статистика и родство языков**.** 2013 **//** polit.ru/article/2013/04/12/ps_lexicostatistics/ • Сводеш Моррис. Лексикостатистическое датирование доисторических этнических контактов . // Новое в лингвистике. Москва, 1960. Прогресс. с.23-53. • Соссюр де Ф. Заметки по общей лингвистике. Москва, Прогресс, 1990, 280 с. • Соссюр де Ф. Курс общей лингвистики. Екатеринбург, Издательство Уральского Университета,1999, 416 с. • Т.В. Евсюкова, Е.Ю.Бутенко Лингвокульторология,Москва,2014 • Типология уступительных конструкций, Санкт-Петербург,2004 • Хойер Г. Лексикостатистика. // Новое в лингвистике. Москва, Прогресс, 1960 Языки соседей: мосты или барьеры? Проблемы двуязычной коммуникации,Санкт-Петербург,2011	
Tədris metodları	**Mühazirə**	**Mühazirə**
	Qrup müzakirəsi	**Qrup müzakirəsi**
	Praktiki tapşırıqlar	**Praktiki tapşırıqlar**
	Praktiki məsələnin təhlili	**-**
	Digər	**-**

Qiymətləndirmə	**Komponentləri**	**Tarix/son müddət**	**Faiz (%)**
	Aralıq imtahanı		**30**
	Davamiyyət		**5**
	Fəallıq		**10**
	Kurs işi		**10**
	Prezentasiya		**5**
	Final imtahanı		**40**
	Yekun		**100**

Kursun təsviri	Struktur dilşilik məsələləri: Morfemika və sintaqmatika aid problematik məsələlər müzakirə ediləcəkdir. Psixolinqvsiika və neyrolinqvistik təzahürlərdən bəhs olunacaqdır. Müasir Azərbaycan dilçilyində struktur dilçiliyin: aktual məsələləri.
Kursun məqsədləri	Kursun əsas məqsədi təhsil fakültəsinin tədris proqramının tələblərinə uyğun olaraq dilçiliyin bir elm kimi formalaşmasını dərindən tələbələrə çatdırılmasıdır. Kursun spesifik məqsədləri • Tələbələrə akademik yardım göstərmək, onların potensialının reallaşdırılması imkanlarını artırmaq Tələbələrin fəallığına dəstək vermək dilçiliyin əsaslarının anlaşılmasını inkişaf etdirmək Dünya dilçiliyi və çağdaş Azərbaycan dilçiliyinin qarşılıqlı əlaqələrini təqdim etmək
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Kursun sonunda tələbələr aşağıdakıları edə biləcəklər: 1.Struktur dilçiliyin ictimai mahiyyətini, onun vəzifələrini, başqa ictimai hadisələrlə oxşar və fərqli cəhətlərini öyrənəcəklər. 2.Dilin mahiyyətinin izah edilməsində morfemika və sintaqmatikanın təhlili öyrəniləcək. 3.Dilin strukturu və inkişafı ilə əlaqədar olaraq dilin inkişaf qanunlarını öyrənəcəklər. 4.Dünya dillərinin geneoloji və morfoloji təsnifini öyrənəcəklər.
Qiymətləndirmə meyarları (Tədris	**Kurs işi:** Kurs işi magistrantın araşdırmaları nəticəsində, elmi mənbələrə istinadən və plagiata yol verilmədən

siyasəti və davranış)	hazırlanmalıdır. **Fəallıq** Fəallığa görə veriləcək bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, mətn təhlilində göstərdiyi fəallığa, semetsr boyu həftəlik dərs proqramına hazırlaşmalarına, yeni və əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa görə veriləcəkdir. Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərsdə ardıcıl iştirakı və dərsdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzürsüz buraxılan hər dərs üçün 0,5 bal çıxılacaq.Kurs işinin qiymətləndirilməsində verilmiş mövzu ilə bağlı mövcud tədqiqatlarla tanışlıq səviyyəsi, mövzunun əhatə olunma miqyası, kurs işində planlılıq və ardıcıllıq, akademik yazı şərtlərinə uyğunluq kimi meyarlar nəzərə alınacaq. **İmtahan haqqında:** 1. İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərsin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, o cümlədən başqa mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. 2. İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir. 3. Aralıq və Final imtahanlarının hər ikisində suallar test və ya klassik ola bilər. **Davamiyyət:** Tələbə 10 dəqiqədən artıq dərsə gecikərsə, qaib yazılacaq. Buna baxmayaraq, tələbə dərsdə iştirak edə bilər. **Tələbənin davamiyyəti hər dərs yoxlanacaq, əgər tələbə dərslərin 25%-dən çoxunda iştirak etməyibsə, imtahana buraxılmayacaq.**

Cədvəl (dəyişdiriləbilər)

Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.		Dil və dilçilik elmi haqqında məlumat Struktur dilçilik elminin obyekt və predmeti	Məruzə F.Veysəlli., Struktur dilçiliyin əsasları,2008, s. 6
2.		Fonemlə morfemin qarşılıqlı əalqələrinə dair Fonoloji nəzəriyyə və fonoloji vahidlər (dərs 1)	F.Veysəlli, 2008.s 6 F.Veysəlli, 2008.s 8-15 Məruzə
3.		Fonoloji nəzəriyyə və fonoloji vahidlər (dərs 2) Fonoloji vahidlər üzərində müstəqil iş	F.Veysəlli, 2008.s 15-26
4.		Dilin təsvirində dil səviyyələri Boduen de Kurtene və morfemika məsələri	F.Veysəlli, 2008.s 26-28 F.Veysəlli, 2008.s 38-46
5.		Morfemlərin eyniləşdirilməsi Morfemlərin növləri.dərs 1	F.Veysəlli. Struktur dilçiliyin əsasları .,2005, s. 46-54 s. 54-70
6.		Morfemlərin növləri.dərs 2 Müstəqil iş	.F.Veysəlli, 2008.s 70-62. Məruzə
7.		Aralıq imtahanı Morfemlərdə fonem əvəzlənmələri	Məruzə Praktik məşğələ
8.		Morfonologiya haqqında	F.Veysəlli. Struktur dilçiliyin əsasları ,2005, s.98-109
9.		Müstəqil iş ənnəvi sintaksis və sintaqnatika	Məruzə
10.		Vurğu və söz sırası Qrammatik funksiyalar haqqında	F.Veysəlli., Struktur dilçiliyin əsasları, 2005, s.231-238 Соссюр де Ф. Курс общей лингвистики.
11.		k- sintaksis Azərbaycanda dilçiliyində struktur dilçilk görüşləri	F.Veysəlli., Struktur dilçiliyin əsasları 2008,s.219 Məruzə
12.		Müstəqil iş. Sintakstik vahidlər Sintaktik konstruksiyaların təhlil texnikası	.F.Veysəlli, 2008.s 209
13.		Aralıq qrammatikası. Dərs 1 Müstəqil iş	.F.Veysəlli, 2008.s
14.		Asılılıq qrammatikası Dərs 2 Hal qrammatikası	.F.Veysəlli, 2008.s
15.		Keçmişlərin təkrarı qiymətləndirmə	Məruzə
		Final imtahanı	